

4. Bil je jeden grof pak mu je žena grofica imela jednoga sina, a gda se je rodil došle su mu Sujenice sudit. Prva je rekla da naj bude soldački oficir; druga je rekla da naj bude tako kak mu je otec; a tretja je rekla da ga bu vuk pojel. A to je 'se čul jeden bogec kak su one sudile, pa je 'se povedal grofu. Onda gda je sin narasel dali su ga vu školu i 'se su ga izvučili. Onda pak, gda ne je imel škole, prosil je oca da bi se rad išel vozit vu kočiji po šumi. To pak mu je otec dopustil, i odpeljal se je vu šumu gda su rasle vu šumi lepe dišeće rože, a on se je sam vozil s kučišom pak je rekel kučišu da mu naj dá jednu rožu. On mu je dal vu kočiju pak ju je nazad zaprl i obrnuli su se nazad dimo. Gda su došli dimo, otec i mati mu dojdu kočiji da ga budu vun zeli iz kočije. Oni odpru kočiju a vuk vun skoči, a to je bila ona roža koja mu je vu šumi dišala; i tak se je izpunilo kaj su mu sudile Sujenice.

M. Kračmanov.

Podučno in svarilno.

Tistim nekaj, ki radi v lotrijo stavijo.

Nekega dne — tako pripoveduje sloveč pisatelj — stojim s svojim prijatlom na cesti, ko me neki ptuj berač za milovšina ogovori. Čuden človek je bil to. Lica blede in upadene, oči zatemnele, lasje sivi. Al pri vsem tem ni bil mož še star, tudi je bil dost častitljivega obličja; oprava mu je bila zlo siromaška, vendar pa snažna. Dam mu dar, ne ravno majhen, in govorim, ne pečaje se dalje za-nj, s prijatlom naprej. Ko se čez ene trenutke od njega poslovim, vidim berača iz bližnje štacune stopiti, lotrijski listič v rokah deržaje.

Serdito mu stopim nasproti. — „Pokažite mi dar, ki sem ga vam ravno kar dal“, zarežim va-nj. —

„Dobri gospod — me zaverne berač — po pravici ste nejevoljni al slušajte me in gotovo boste imeli usmiljenje z menoj! Kar vam bom povedal, ni še dozdej nobena živa duša zvedila; vam pa bom odkril svoje serce“.

Te besede so mi dale kaj posebnega pričakovati, in akoravno se je vse terlo ljudi po cesti, se vendar nisem sramoval, z beračem iti in slušati njegovo dogodbo, ki mi jo je vès presunjen pripovedoval. —

„Če se sam sebe pogledam — začne pripovedovati — in vidim se tako starega in medlega, bi sam kmalo začel dvomiti, da ni davnej, kar so mi minili lepi dnevi vesele mladosti. Bil sem nekdej izversten dijak (šolar), dobro odgojen in omikan, al reven in brez posebnih priporočkov za prihodne boljši dni. Pa kaj se peča mladina veliko za prihodnost, ker ima s pričujočnostjo preveč opraviti. Učil sem se pravosodja (pravice) in k svoji veliki nesreči soznanil se z lepim dekletom. Sklenil sem ž njo zaročiti se berž ko si prislužim svoj košček kruha. Ta misel delala me je srečnega. O zlata, lepa sanja mojih mladostnih let! — zarja njina, akoravno že v zatonu, še zdaj bliši iz daljave mojem očem. — Oče zale Rezike je bil mož, kakor jih je na cente, dobrovoljen, dokler čas ne pride, kaj dati; prijazen, dokler človek kake dobrote od njega ne zahteva; ljubil je svojo hčer, pa slepó jo po svoji volji vladal. Mož najno znanje ovoha. Vse to se mu je zdelo preotroško, prelahko razderljivo, da bi se bil jezil nad nama. Vzame nekega dne hčer pred se in ji na serce govori, da je pri meni družega ne čaka kakor življenje polno težav in nadlog; da po svojem stanu, premoženji in lepoti lahko kaj boljšega dobi itd. Nje nagnjenje do mene je imenoval prazno sanjarijo, — sploh, govoril je v njo tako, kakor bi bil vsak pameten človek govoril. —

Punčka je bila vsa prepadena in žalostna; pri prvi priliki mi naznani vse, kar ji je oče rekel. Jez ji obetam, berž ko bo mogoče, preskušnje doveršiti ter potruditi se po kakem zaslužku, — pride pa mi tudi na misel, naj v lotrijo

stavim! — Res storim, in zakaj bi ne bil? saj bi bile edino ravno po ti poti napred vse zapreke moje odstranjene. — Dobil sicer v lotriji nič nisem, al občutil sem v tistem upu toliko sladkost, kakor še nikdar v življenji. Le še in le še stavim. — Minulo je tako več časa, al nič nisim zadel. — Oče pošlje, ker vse njegove besede niso nič hasnile, Reziko na deželo; vedil je dobro, da ločitev bo rane njenega serca najhitreje zacelila. In ni se motil mož. Komaj je minilo pol leta, se Rezika že z nekim oskerbnikom omoži.

To me je presunilo do dna duše. Učiti se mi ni odsej več ljubilo; strastno se udam igri. Po vsi sili sem hotel po lotrii obogateti in z kupom zlata stopiti potem pred nezvesto Reziko ter ji tako sljo narediti po sreči, ktero je lahkomišeljeno zaverla. Živel sem tako dolgo časa, sam ne vem kak dolgo. Le toliko vem, da vse od tistih dob preživljene leta so se mi zdele sanja, in ko se iz nje probudim, sim spoznal, da sem to, kar sem — berač! Brez premoženja, brez prijatlov se potikam po svetu; spomin zgubljenе sreče me bode povsod kot oyster tern v serce. Edino upanje sem stavil le in le na lotrijo, — kdo bi mi tudi zavidil to srečo? Kruhek si odtergam od ust, — mraz radovoljno terpim, da si le up kupim. In to se je zgodilo tudi danes za vaš obilni milodar. — Al mi hočete tedaj odpustiti? Morebiti je ravno vaš mili dar temelj moje sreče; morebiti mi prinese vaše usmiljenje srečo; morebiti ni deleč čas, da vam bom mogel hvaležnost svojo drugač skazati kakor s praznimi beraškimi besedami in obljubami“.

Pri poslednih tih besedah se berač vès spremeni. Njegovo sključeno truplo se je pokonci zravnalo, lica mu zalije rudačica, z oči ma zasije mladostnega ognja žarek. V tem povratku njegovih mladostnih moči zdel se mi je kakor razvalina, ki se, obsijana od rudeče večerne zarije, nadá z lepoto zdavnej razpadene blišave in veličastva. —

Berač je zdaj omolknil, pa bil je od nekega notranjega ognja kakor vès prevzet. Nisim vedil, kaj bi mu bil na vse to odgovoril, on pa nadaljuje zopet govor svoj ter reče: „Ako se več ne vidiva, pozabite to uro; — jez pa vas in vaše miloserčnosti pozabil ne bom, nikdar, tudi na zadnjo uro ne.“ Pohlévnó se mi priklone in poslovi.

Čez osem dni grem zopet ravno memo tiste štacune. Veliko gnječo ljudstva že od deleč ogledam. Iz besed posameznih zvem, da je nekdo tu nagloma umerl. Kmalo se pridrenjam tudi jez do merliča, ki je na tléh ležal. Bil je tisti berač, ki mi je nedavno svojo osodo pripovedoval. Ležal je ravno pred pragom štacune, v kateri je unidan v lotrijo stavil. Ljudje so mu ravno vlekli neki listič iz roke, kterege je v desnici kerčovito stisnjenega deržal. Začudenja krik zdaj vstane. Bil je lotrijski listič in na njemu so stale številke, ki so bile ravno vzdignjene. Zadel je bil siromak terno, al prvi prijazni nasmeh sreče je bil reveža tako omanil, da je strastnega veselja prevzet — na mestu umerl.

Poslovenil J. Levičnik.

Slovanski popotnik.

* Te dni nam je došel prvi list novega slovenskega časnika, ki se zove „Glasnik za literaturo in umetnost“ in ga vredeje in izdaja gosp. A. Janežič v Celovcu. Mnogo prav mikavno in podučno pisanih reči obsega, s kterimi se bo gotovo prikupil svojim bravcom in si privabil naročnikov obilo. Obsega pa list, v kterem nahajamo večidel imena čislanih krajnskih pisateljev, sledeče večje sestavke: Bog, pesem po Deržavinu poslovenil Fr. Levstik, — Jela, novela, spisal Vel. Mandelc, — Morski duhovi, pesem, spisal S. Jenko, — Potovanje iz Litije do Čateža, spisal Fr. Levstik, — Pajki, spisal J. Tušek, — Čertice iz življenja Šnakšnepkoveškega, spisal Fr. Erjavec; potem sledijo Drobtnice: Ajdovo zerno, ruski jemščik, Carjev katún, in h koncu nabirki iz literature in umetnosti. Sklepa